

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLGİ BELGE MERKEZİ(BBM)

Döküman Bilgileri

EMO BBM Yayın Kodu	: 29
Raporun Adı	: Bilişim Komisyonu Raporu
Raporun Yayın Tarihi	: 08/04/2006
Yayın Dili	: Türkçe
Raporun Konusu	: Bilişim Teknolojileri
Raporun Kaynağı	: TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası 40. Genel Kurulu ,08/04/2006
Anahtar Kelimeler	: EMO,bilişim
Yazar 1	: TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

Açıklama

Bu doküman Elektrik Mühendisleri Odası tarafından açık arşiv niteliğinde olarak bilginin paylaşımı ve aktarımı amacı ile eklenmiştir.

Odamız üyeleri kendilerine ait her türlü çalışmayı EMOP/Üye alanında bulunan veri giriş formu aracılığı ile bilgi belge merkezinde yer almasını sağlayabileceklerdir. Ayrıca diğer kişiler çalışmalarını e-posta (bbm@emo.org.tr) yolu ile göndererek de bu işlemin gerçekleşmesini sağlayabileceklerdir. Herhangi bir dergide yayınlanmış akademik çalışmaların dergideki formatı ile aynen yer almaması koşulu ile telif hakları ihlali söz konusu değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Bilgi Belge Merkezi'nde yer alan tüm bilgilerden kaynağı gösterilerek yararlanılabilir.

Bilgi Belge Merkezi'nde bulunan çalışmalardan yararlanıldığında, kullanan kişinin kaynak göstermesi etik açısından gerekli ve zorunludur. Kaynak gösterilmesinde kullanılan çalışmanın adı ve yazarıyla birlikte belgenin URL adresi (http://bbm.emo.org.tr/genel/katalog_detay.php?katalog=4&kayit=29) verilmelidir.

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
40.GENEL KURULU

BİLİŞİM KOMİSYONU RAPORU

08 Nisan 2006

Çağımız, bilişim teknolojileri ile karakterize edilmekte ve bilişim teknolojilerindeki gelişmelere vurgu yaparak, önemli toplumsal, ekonomik ve politik değişimlerin gerçekleştiği iddia edilmektedir. Bilişim alanında yaşanan gelişmelerin üretim süreçlerinde ve gündelik yaşamdaki etkileri elbette ki yadsınamaz. Ancak, bilişim teknolojilerinin yayılması ve bu teknolojilerin ekonomik gelişme yanında toplumsal ve kültürel olarak da avantaja dönüştürülmesi için uygulanacak politikaların belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu politikaların kapsamı ise elbette ki ülkelerin büyüklüğüne, kaynak donanımına ve tarihi geçmişine bağlı olarak değişmektedir. Pek çoklarına göre, küçük bir grup sanayileşmiş ülke ile az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler arasındaki giderek açılan aranın bir biçimde kapatılmasında ülkelerin teknolojik yeniliklerin yayılması ve bu yeniliklerin içselleştirilmesi konusunda uygulayacakları politikaların ve bu bağlamda da “ulusal yenilik sistemi” diye bilinen kavramın önemli hale geldiğini söylemektedirler. Ancak ulusal yenilik sistemi konusunda doğrudan uygulanacak bir şablon yoktur. Bu noktada sanayi ve eğitim politikaları ile sıkı sıkıya bağlı uzun dönemli bir ulusal teknoloji politikası temel öneme sahiptir.

Bu gerekçelerle, bilişim sektörüne sadece teknoloji politikası açısından, ya da üyelerinin bir kısmının çalıştığı bir sektör olarak değil, eğitim-sanayi-teknoloji boyutlarında ve alanın yapısı ve aktörleri bağlamında çok yönlü olarak yaklaşılmalıdır.

Oysa bu güne kadar Türkiye’de, çok yönlü yaklaşım sergileyen, emekten yana, sömürüye karşı bir Bilişim politikası oluşturulamamış veya oluşturulmuş kısmi politikalarda, ilgili kurum/kuruluşlar tarafından tam olarak anlaşılamaması/benimsenememesinden dolayı uygulanamamıştır. Bu da Bilişim Sektörünü ve çalışanlarını, AB, Dünya Bankası ve IMF eksenli politikaların güdümünde aşırı rekabetçi, sınıflandırıcı ve bireyciliğe itmiştir.

Bilişim sektörünün, en stratejik ve ekonomiye en fazla katma değer sağlayan sektör olduğu geniş kesimler tarafından tartışmasız kabul görmektedir. Bu nedenle, bilişim teknolojileri ve altyapı üzerinden sunulan hizmetleri ön plana çıkartan stratejilerin geliştirilmesini, teknolojinin bilinçli kullanılmasını, yeni teknolojiler üretilmesini, teknolojik gelişmelerin toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürülmesini, çalışanların örgütlülüğünü ve dayanışmasını ve ulusal eylem planının oluşturulmasını amaçlayan politikalar hızlı bir şekilde oluşturulmalıdır.

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılım, yerli üretimi ve ulusal yenilik sistemini motive etmekte ve yazılım alanını tek başına egemenliği altında tutan çok uluslu şirketlerin ürünlerine bir direnişi simgelemektedir. Son birkaç yıldır, bağımsız bir teknoloji politikası oluşturmak ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeyi ekonomik, toplumsal ve kültürel bir gelişmenin odağına yerleştirmek isteyen ülkeler, bu konuya çokça vurgu yapmaktadır. Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımın önemli bir konu olarak ele alınmasının sebeplerine baktığımızda, öncelikle yazılım teknolojisinin öğrenilmesi ve içselleştirilmesinin önemsenmesi ile karşılaşmaktayız. Yazılım, kalkınmada stratejik sektör olarak yer alması ve bağımsız bir yazılım sektörünün yaratılmasının hedeflenmesi gereken bir sektör olarak

kaşımıza çıkmaktadır. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için de özgür ve açık kaynak kod yazılım, yazılımın kaynak kodunun toplumsal mülkiyetine olanak sağlamasıyla önem kazanmaktadır.

Güncel bir konu olarak E-devlet politikaları bugünlerde sürekli gündeme gelmektedir. Son dönemde iyice anlaşılmıştır ki, e-devlet için sürekli baskı kuranlar kamu hizmetlerinin etkinleştirilmesi için değil kendilerine bir pazar yaratılması için çalışmaktadırlar. Burada yaratılacak pazardan faydalanmak için büyük dünya tekelleri ülkemize yaptıkları ziyaretleri arttırmışlardır. EMO bu duruma müdahil olmalı ve kamu kaynaklarının yağmalanmasına ve yeni teknolojik bağımlılıklar yaratılmasına karşı durmalıdır. E-devlet çabası açık bir bilişim stratejisinden bağımsız olarak düşünülemez. Yukarıda belirttiğimiz hususlardan da net olarak anlaşıldığı gibi e-devlet çabalarına halktan yana bilişim politikaları damgasını vurmali, özgür ve açık kaynak kodlu yazılımlar bu alanda tercih edilmelidir. E-devlet çalışmaları ülkemizde teknolojinin geliştirilmesi ve AR-GE faaliyetlerinin artması için bir fırsat olarak değerlendirilmeli ve buna uygun yürütülmelidir.

Ulusal bir teknoloji politikasının temel özellikleri, yeni teknolojileri öğrenmek ve uygulamakla ilgilidir. Yeni teknolojileri öğrenmek ve uygulamak söz konusu olduğunda, entelektüel sermaye ve buna bağlı olarak eğitim ve öğretim kurumları önem kazanmaktadır. Bu noktada, bilişim sektörü çalışanlarının pek çoğunun EMO üyesi olması gündeme gelmektedir. Bilişim sektörünün diğer alanlardan yeni, farklı ve dinamik bir yapıya sahip olması bu alanda diğer alanlarda kullanılan mekanizmaların kullanılmasını, alanın bir emek piyasası olarak örgütlenmesi sürecini farklılaştırmaktadır. Diğer taraftan bu alan, işgücü anlamında küreselleşmenin, GATS gibi anlaşmaların doğrudan etkisi altındadır. Bu alanda çalışan EMO üyeleri tüm bu sorunların bilinciyle, örgütlenmesi, örgütlenmelerini güçlendirmesi ve kendi meslek alanının kaderini tayin edebilme yeterliliğine kavuşması, bunun yanında bilişim alanında çalışanların meslek tanımlarının yapılması, özlük haklarının ve çalışma koşullarının değerlendirilmesi ve bu alana örgütlü müdahalelerde bulunulması önemli bir gereksinimdir. Bilişim sektöründe fazla mesainin, esnek çalışmanın normal bir hal aldığı gözlenmektedir. Ayrıca, bilişim alanında ücretleri düşürmek ve son değerlendirmede ürünlerini kullanırmak isteyen firmaların düzenlediği sertifikasyon programları söz konusudur. EMO bu konu ile ilgili davalar açmış ve bu programlara katılanlara mühendis unvanı verilmesinin önüne geçmiştir. Ancak bu sertifikasyon programları ile mücadele, sadece mühendis ünvanı çerçevesinde değil, piyasadaki tekelleşmeye karşı, kendi teknolojisini üreten bir ülke olma hedefi çerçevesinde sürdürülmek zorundadır.

Bilişim sektöründe çalışacak uygun ve doğru insan gücünün (mühendis ve ara elemanların) yetiştirilebilmesi için, öncelikle Bilişim sektöründe meslek tanımlamalarının yapılması ve bu tanımlamalara göre bütün üniversitelerde ve meslek liselerinde uygulanacak öğretim programlarının hazırlanarak hayata geçilmesi gerekmektedir.

Tüm bu belirtilen çerçevelerde, EMO'nun, bilişim teknolojilerinin ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin aracı olması, bilişim teknolojilerinin sunduğu olanakların gözetim toplumu değil de demokratik bir topluma neden olması, alanda çalışanların haklarının ve görevlerinin bilincinde, örgütlü hale gelmesi için gerekenleri yapması, projelere, strateji ve plan yapma ya da politika oluşturma süreçlerine ilişkin toplumsal bilincin ve taleplerin yaratılması ve müdahil olunması için gereken uzmanlık, bilgilendirme ve eylemlilik mekanizmalarını yaratması önem taşımaktadır.

BİLİŞİM KOMİSYONU ÜYELERİ

Mehmet YAZICI, Şule TANSAL, Mehmet TIRGİL, Ceren Görkem ÇOŞKUN